

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग

महाराष्ट्र शासन दुय्यम मंत्रालय सेवा
लिपिक व सहायक सेवा प्रवेशोत्तर
प्रशिक्षण परीक्षा नियम, १९७७
आणि
अधीक्षक विभागीय परीक्षा नियम, १९७७

१९८५
शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय
मुंबई

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ६ जून १९७७

भारताचे संविधान

क्रमांक इएक्सएम-२१७६-सतरा.—भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुका-द्वारे मिलाविल्या शक्तींचा वापर करून या बाबतीत काढण्यात आलेले व राज्यामध्ये किंवा त्याच्या कोणत्याही भागामध्ये अंमलात असलेले सध्याचे सर्व नियम व आदेश यांचे अखि-क्रमण करून, महाराष्ट्राचे राजपाल याद्वारे महाराष्ट्र राज्याच्या दुय्यम मंत्रालयीन सेवेत नियुक्त केलेल्या निम्नस्तरीय लिपिकांकरीता सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण 'परीक्षेसाठी पुढील नियम लयात करीत आहेत, ते असे :—

नियम

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—(१) या नियमांस "महाराष्ट्र शासन दुय्यम मंत्रालय सेवा (निम्नस्तर लिपिक) सेवा प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा नियम, १९७७" असे म्हणावे.

(२) हे नियम १ जून १९७७ रोजी अंमलात आल्याचे समजण्यात येईल. नियम ६, खंड (२) हा १ नोव्हेंबर, १९७७ रोजी अंमलात आल्याचे समजण्यात येईल.

२. व्याख्या.—या नियमांत, संदर्भानुसार अन्यथा आवश्यक नसेल तर—

(अ) "परिशिष्ट" म्हणजे या नियमांचे परिशिष्ट.

(ब) "आयोग" म्हणजे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग.

(क) "परीक्षा" म्हणजे परिशिष्ट "अ" मध्ये विहित केलेल्या पाठ्यक्रमानुसार निम्नस्तरीय लिपिकांकरीता घेण्यात येणारी सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा.

(ड) सध्या अस्तित्वात असलेले नियम म्हणजे हे नियम राजपत्रात प्रसिद्ध होण्याच्या दिनाकाच्या निकटपुर्वी निम्नस्तरीय लिपिकांकरीता सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षांसाठी अंमलात असलेले नियम व आदेश.

(ई) "राजपत्राचा दिनांक" म्हणजे ज्या राजपत्रामध्ये हे नियम प्रसिद्ध झाले असतील त्या राजपत्राचा दिनांक.

(फ) "निम्नस्तरीय लिपिक" म्हणजे आयोगाने निवड केल्यानंतर दुय्यम मंत्रालय सेवेत लिपिक किंवा टंकलेखक किंवा लिपिक-टंकलेखक या पदासाठी थेट नियुक्त केलेली व्यक्ती होय आणि त्यात मंत्रालयीन विभागातील वर्ग चारमधून, लिपिक किंवा टंक-लेखक किंवा लिपिक-टंकलेखक म्हणून पदोन्नती दिलेल्या व्यक्तींचा आणि शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक इएक्सएम-१०७४-क्यू, दिनांक १ मार्च १९७४ या अन्वये लिपिक किंवा टंकलेखक किंवा लिपिक-टंकलेखक या पदावरील जिची नियुक्ती नियमित केली आहे अशा व्यक्तींचा अंतर्भाव होतो.

३. कालावधी आणि संघीची संख्या.—या नियमांच्या अधीन राहून प्रत्येक निम्नस्तरीय लिपिकाने त्याची निम्नस्तर लिपिक म्हणून नियुक्ती झालाच्या दिनांकापासून ४ वर्षात आणि ३ संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

मात्र असे की, एखाद्या टंकलेखकाने किंवा लिपिक-टंकलेखकाने फक्त टंकलेखनाच्या कामाचा पर्याय स्वीकारला असेल आणि मंत्रालयीन विभागात सहायकाच्या पदासाठी त्याच्या नावाचा विचार होऊ नये असे त्याने लेखी कळवले असेल तर त्याने ही परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक नाही.

४. राजपक्षाच्या दिनांकापूर्वी नियुक्त केलेल्या व्यक्तीकरिता कालावधी व संघर्षाची संख्या.— या नियमांच्या अधीन राहून, राजपक्षाच्या दिनांकापूर्वी निम्नस्तरीय लिपिक म्हणून नियुक्ती झालेल्या व सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमान्वये परीक्षा उत्तीर्ण न झालेल्या व्यक्तीने, तिला परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून निवृत्ती ६ अन्वये सूट दिलेली नसेल तर राजपक्षाच्या दिनांकापासून ३ वर्षांच्या आत आणि २ संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

४-अ. महाराष्ट्र शासन दुय्यम मंत्रालय सेवा (निम्नस्तरीय लिपिक) सेवा प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा (सुधारण) नियम, १९७८ च्या प्रारंभाच्या तारखेस एखादी व्यक्ती, टंकलेखक किंवा लिपिक-टंकलेखक म्हणून काम करीत असेल तर त्या व्यक्तीने तिला निवृत्ती ६ खाली परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामध्ये सूट दिली नसल्यास, त्या तारखेपासून ४ वर्षांच्या आत आणि ३ संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

५. परीक्षा उत्तीर्ण न झाल्यास होणारे परिणाम.— एखाद्या निम्नस्तरीय लिपिक नियम ३ व ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालमर्यादित आणि संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण झाला नाही तर पुढील परिणाम होतील :—

(अ) तो परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत किंवा नियम ६ च्या पोट-नियम (२) अन्वये परीक्षेनंतर त्यास सूट मिळेपर्यंत त्याला निम्नस्तरीय लिपिकाच्या पदावर कायम करण्यात येणार नाही किंवा निम्नस्तरीय लिपिकाच्या वेतनमानातील पुढील वेतनवाढ काढण्यास परवानगी देण्यात येणार नाही. अशा रीतीने रोखून ठेवलेली वेतनवाढ ही, तो परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याच्या दिनांकापासून किंवा त्याला परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून निवृत्ती ६ च्या पोट-नियम (२) अन्वये सूट देण्यात आल्याच्या दिनांकापासून त्याला देय असेल आणि कोणतीही वेतनवाढ रोखून न धरल्याचे समजून पुढील सर्व वेतनवाढी देण्यात येतील. पूर्वीच्या काळाबद्दल थकबाकी देय नसेल आणि (ब) त्याला निम्नस्तरीय संगणकीय अपाली ज्येष्ठता गमवावी लागेल म्हणजेच न निम्नस्तरीय लिपिक त्याच्या अगोवर परीक्षा उत्तीर्ण झाले असतील त्या सर्व लिपिकांखाली त्याचा ज्येष्ठताक्रम लागेल तसेच, अशा ज्या लिपिकांखाली त्याचा ज्येष्ठताक्रम लागेल त्या लिपिकाना ज्येष्ठ असणाऱ्या आणि त्याच्या नंतर परंतु नियम ३ व ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत व संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या लिपिकांच्या देखील खासचा ज्येष्ठताक्रम त्याला देण्यात येईल.

६. परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून सूट.— (१) राजपक्षाच्या दिनांकापूर्वी नियुक्ती झालेल्या निम्नस्तरीय लिपिकास परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून पुढील प्रकरणी सूट देण्यात येईल :—

(एक) त्यास यापूर्वीच निम्नस्तरीय लिपिक म्हणून कायम करण्यात आले असेल अशा प्रकरणी किंवा,
(दोन) तो सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमान्वये यापूर्वीच परीक्षा उत्तीर्ण झाला असेल अशा प्रकरणी किंवा,

(तीन) त्यास माध्यमशास्त्र शासकीय कर्मचारी निवृत्तीमधून १ नोव्हेंबर १९५६ रोजी निम्नस्तरीय लिपिक म्हणून सामान्य वेतले असेल अशा प्रकरणी किंवा,
(चार) त्यास परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमान्वये सूट देण्यात आली असेल अशा प्रकरणी.

(२) १ नोव्हेंबर १९७७ रोजी किंवा त्यानंतरच्या कोणत्याही दिनांकास निम्नस्तरीय लिपिक ४५ वर्षे वयाचा झाल्यानंतर त्यास परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून सूट देण्यात येईल.

मात्र असे की, नियम ५ च्या खंड (ब) च्या तरतुदीमुळे त्याने गमावलेली ज्येष्ठता, अशी सूट मिळाल्यामुळे पुनः मिळणार नाही.

७. परीक्षा केवळ वेळापत्र येईल.— परीक्षा सर्वसाधारणपणे, वर्षाने एकदा ये किंवा जून महिन्यात मर्यादीत किंवा इंडोमिडियम किंवा दोन्ही भागात घेण्यात येईल.

८. परीक्षा वेळापत्र न झाल्यास त्याचे होणारे परिणाम.— जर कोणत्याही कारणास्तव, एखाद्या वर्षी परीक्षा घेण्यात आली नाही तर या नियमातील नियम ३ व ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीची संगणना करताना ते वर्षे गणायला येईल.

९. परीक्षेस असहकारिता संबंध.— नियम ५ मधील तरतुदींना अधीन राहून, निम्नस्तरीय लिपिकाला परीक्षेला बसण्याकरिता कितीही वेळा संघी मिळू शकेल.

१०. पाठ्यक्रम.— परीक्षेकरिता असलेल्या पाठ्यक्रम व प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेकरिता असेलके एकूण गुण परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे असतील किंवा राज्य शासन वेळोवेळी आदेशानुसार सूचना देईल असे इतर विषय असतील.

११. उत्तीर्ण होण्याचे मानक.— परीक्षेत उत्तीर्ण होण्यासाठी प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण गुणांच्या ५० टक्के गुण हे मानक असेल.

१२. कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेस बसण्यामधून सूट.— कोणत्याही परीक्षेत अनुत्तीर्ण झालेल्या उमेदवाराने कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेत ५५ टक्के किंवा त्याहून अधिक गुण मिळवले असल्यास त्या उमेदवाराला त्यानंतरच्या त्याच्या प्रयत्नात त्या प्रश्नपत्रिकेला बसण्यामधून सूट मिळेल.

१३. विशेष योग्यता.— एखाद्या निम्नस्तरीय लिपिक महिन्याच प्रयत्नात परीक्षा उत्तीर्ण झाला असेल आणि त्याने कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेत ७० टक्के किंवा त्याहून अधिक गुण मिळवले असतील तर त्या प्रश्नपत्रिकेतील त्याच्या विशेष योग्यतेबद्दलची नोंद गोपनीय अड्ड्यालात घेण्यात येईल.

१४. प्रशिक्षण वर्ग.— (१) परीक्षेला बसू इच्छिणाऱ्या उमेदवारांना प्रशिक्षण देण्याकरिता परीक्षेच्या दिनांकापूर्वी कमीत कमी एक महिन्या अगोवर शासनतर्फे प्रशिक्षण वर्ग आयोजित करण्यात येतील. त्या प्रशिक्षण वर्गात परिशिष्ट (ब) मध्ये दर्शविलेल्या विषयांवर सोळा व्याख्याने देण्यात येतील.

(२) प्रशिक्षण वर्गात उपस्थित राहणे वैकल्पिक असेल. ते अनिवार्य असणार नाही.

(३) निम्नस्तरीय लिपिकाला प्रशिक्षण वर्गाचा फक्त एकदाच लाभ वेता येईल आणि त्यासाठी व परीक्षेला प्रवेश मिळवण्यासाठीही तो अर्ज करील. तो हा अर्ज, त्याला ज्या वर्षाकरिता या सोयीचा लाभ घ्यावयाचा असेल किंवा परीक्षेला बसावयाचे असेल किंवा दोन्ही करावयाचे असेल त्या वर्षाच्या, १ फेब्रुवारीपूर्वी परिसिष्ट "क" मधील नमुन्यात लेखी स्वसहाय करील. हा अर्ज शासनाने संचित, सामान्य प्रशासन विभाग यांना उद्देशून लिहिण्यात येईल आणि ते उमेदवाराचे अर्जात विनिर्दिष्ट केल्यानुसार त्याला (अ) प्रशिक्षण वर्गासाठी आणि (ब) परीक्षेसाठी प्रवेश दिला आहे किंवा कसे ते कळवण्याची व्यवस्था करतील.

(४) ज्या व्यक्तीला प्रशिक्षण वर्गात प्रवेश देण्यात आला असेल अशा व्यक्तीस संबंधित विभाग वर्गात उपस्थित राहण्यासाठी आवश्यक ती सवलत देईल.

परिसिष्ट 'ब'

(पहा नियम १०)

मंत्रालयीन विभागातील निम्नस्तरीय लिपिकांकरिता घेण्यात येणाऱ्या सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षेसाठी पाठ्यक्रम

प्रश्नपत्रिका—विषय

प्रश्नपत्रिकेचा गुण
कालावधी

प्रश्नपत्रिका एक

(एक) सचिवालयची रचना	..	२ तास	१००
(दोन) कार्य नियमावली	..	..	..
(तीन) सचिवालयीन अनुदेश	..	..	..
(चार) आवक लिपिक, गोपनीय लिपिक, हजुवात लिपिक आणि जावक लिपिक यांची कर्तव्ये.	..	२ तास	१००
(पाच) महाराष्ट्र विधानमंडळ	..	..	..

प्रश्नपत्रिका दोन

(एक) सर्वसाधारण कार्य लिपिकाची कर्तव्ये	..	२ तास	१००
(दोन) कार्यालयीन कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका	..	...	...
(प्रकरण १ ते ५, ७ ते ११ आणि १४).	..	...	...

परिसिष्ट 'ब'

प्रशिक्षणविषयक तपशील

विषय

व्यवधानांची संख्या

(१) सचिवालयची रचना	..	१६
(२) कार्य नियमावली	..	१६
(३) आवक लिपिक, गोपनीय लिपिक, हजुवात लिपिक आणि जावक लिपिक यांची कर्तव्ये.	..	१६
(४) सचिवालयीन अनुदेश	..	१६
(५) महाराष्ट्र विधानमंडळ	..	१६
(६) सर्वसाधारण कार्य लिपिकाची कर्तव्ये	..	१६
(७) कार्यालयीन कार्यपद्धतीची नियम पुस्तिका (प्रकरण १ ते ५, ७ ते ११ आणि १४).	..	१६

एकूण .. ३२

परिसिष्ट 'क'

नियम १४ (पहा)

निम्नस्तरीय लिपिकांकरिता घेण्यात येणाऱ्या (अ) सेवाप्रवेशोत्तर परीक्षेसाठी आणि (ब) प्रशिक्षण वर्गात प्रवेश घेण्यासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना.

भाग एक

- (१) अर्जदाराचे नाव (संपूर्ण नाव)
- (२) विभाग
- (३) निम्नस्तरीय लिपिक म्हणून नियुक्ती झाल्याचा दिनांक.
- (४) ज्या वर्षी अर्जदार परीक्षेला बसू इच्छितो ते वर्ष.
- (५) एखाद्या प्रश्नपत्रिकेत अर्जदाराला नियम १२ अन्वये सूट मिळालेली आहे काय ?
एव ४०६२—२अ

वर उत्तर होकारार्थी बसेल तर पुढील तपशील भरावा :—

(अ) कोणत्या वर्षी परीक्षेला बसला होता ?

(ब) वासना क्रमांक

(क) ज्या प्रश्नपत्रिकेतून सूट मिळाली आहे ती प्रश्नपत्रिका.

(ड) मिळविलेल्या गुणांची टक्केवारी

भाग दोन

(ज्यांना परीक्षापूर्व प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ द्यावयाचा आहे फक्त अशा उमेदवारांनीच भरावयाचा)

१. मी परीक्षापूर्व प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घेत होव्हितो.

२. मी बसे जाहीर करतो की, यापूर्वी मी अशा प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घेतलेला नाही.

दिनांक :

अर्जदाराची सही.

(उमेदवाराच्या विभागाच्या वापरार्करिता)

भाग तीन

अर्जदाराने भाग एकच्या बाब क्र. ३ व ५ मध्ये आणि भाग दोनच्या बाब क्रमांक-२ मध्ये भरलेला तपशील पडताळून पाहिला आहे तो बऱ्याच असल्याचे जाळून आले.

क्रमांक :

दिनांक :

कार्यसन अधिकारी,

कार्यासन क्रमांक.....

.....विभाग

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

व्ही. टी. भारी,

शासनाचे सचिव.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंडळाध्य, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ६ जून १९७७

भारताचे संविधान

क्रमांक. इएएसएम-१६७६ सतरा.—भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतु कालखंडात मिळालेल्या शक्तींना वापर करून आणि याबाबतीत काढण्यात आलेले व राज्यामध्ये किंवा त्याच्या कोणत्याही भागामध्ये अंमलात असलेले सध्याचे सर्व नियम व आदेश मगचे प्रशिक्षण करून महाराष्ट्र शासनाच्या मुख्यमंत्रालयात सेवेत नियुक्त केलेल्या सहायकाच्या पदासाठी बंध्यात येणाऱ्या सेवा प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षांसाठी महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे पुढील नियम करीत आहेत, ते बसे :—

नियम

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—(१) या नियमास "महाराष्ट्र शासन मुख्यमंत्रालय विभाग (सहायक) सेवा प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा नियम, १९७७" बसे म्हणता येईल.

(२) हे नियम १ जानेवारी १९७४ रोजी अंमलात आल्याचे समजल्यात येईल. नियम १(२) हा १ नोव्हेंबर १९७७ रोजी अंमलत आल्याचे समजण्यात येईल. नियम ११ व १२ हे १ जानेवारी १९८० मध्ये अंमलात आल्याचे समजण्यात येईल.

२. व्याख्या.—या नियमांत, संदर्भानुसार अथवा आवश्यक नसेल तर—

(अ) "परिशिष्ट" म्हणजे या नियमांचे परिशिष्ट,

(ब) "सहायक" म्हणजे मंत्रालयाच्या विभागातील सहायक,

(क) "आयोग" म्हणजे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग,

(ड) "परीक्षा" म्हणजे परिशिष्ट "अ" मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या पाठ्यक्रमानुसार सहायकाच्या पदासाठी बंध्यात येणारी सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा.

(इ) "सध्या अस्तित्वात असलेले नियम" म्हणजे हे नियम राजपत्रात प्रसिद्ध करण्याच्या दिनांकाच्या निकटपूर्वी सहायकाच्या पदासाठी सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा करिता अंमलात असलेले नियम व आदेश,

(फ) "राजपत्राचा दिनांक" म्हणजे ज्या राजपत्रामध्ये हे नियम प्रसिद्ध झाले असतील त्या राजपत्राचा दिनांक.

३. कालावधी व संघीची संख्या.—या नियमांच्या तरतुदींना अधीन राहून, प्रत्येक सहायकाने, त्याची सहायक म्हणून नियुक्ती झाल्याच्या दिनांकापासून चार वर्षांच्या कालावधीत आणि तीन संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

४. राजपत्राच्या दिनांकापूर्वी नियुक्त केलेल्या अर्जाकरिता कालावधी व संघीची संख्या.—या नियमांच्या तरतुदींना अधीन राहून राजपत्राच्या दिनांकापूर्वी नियुक्त झालेल्या आणि सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमानुसार परीक्षा उत्तीर्ण न झालेल्या सहायकाने त्याच्या परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामधून नियम ६ अन्वये सूट दिलेली नसेल तर, राजपत्राच्या दिनांकापासून तीन वर्षांच्या आत व दोन संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

५. परीक्षा उत्तीर्ण न झाल्यास होणारे परिणाम.—एखाद्या सहायक नियम ३ व ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालमायेदित आणि संधीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण झाला नाही, तर पुढील परिणाम होतील :—

(अ) तो परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत किंवा परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामाघून नियम ६ च्या पोट-नियम (२) अन्वये त्यास सूट मिळविण्यात, त्याला सहायकाच्या पदावर कायम करण्यात येणार नाही किंवा सहायकाच्या वेतनभोगातील पुढील वेतनावढ त्याला देण्यात येणार नाही. अशा तऱ्हेने रोखून ठेवलेल्या वेतनावढी तो जेव्हा परीक्षा उत्तीर्ण होईल त्या दिनांकापासून किंवा त्याला परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामाघून नियम ६ च्या पोट-नियम २ अन्वये सूट मिळाल्याच्या दिनांकापासून देय होतील. आणि पुढील सर्व वेतनावढी जणू काही वेतनावढ रोखण्यात आली नव्हती, असे समजून देय होतील. गतकालातील यक-बाकीच्या रकमा त्याला अनुज्ञेय नसतील आणि

(ब) त्याला आपली सहायकाच्या संवर्गातील ज्येष्ठता ममवावी लागेल म्हणजेच जे सहायक त्याच्या अगोदर परीक्षा उत्तीर्ण झाले असतील त्या सर्व सहायकांखाली. त्याचा ज्येष्ठताक्रम लागेल. तसेच अशा ज्या सहायकांखाली त्याचा ज्येष्ठताक्रम लागेल त्या सहायकांना, ज्येष्ठ असणाऱ्या आणि त्याच्यानंतर, परंतु नियम ३ व ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत व संधीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या सहायकांच्या देखील खालचा ज्येष्ठताक्रम त्याला देण्यात येईल.

६. परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामाघून सूट.—(१) राज्यत्वाच्या दिनांकापूर्वी नियुक्ती झालेल्या सहायकास परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामाघून पुढील प्रकरणी सूट मिळू शकेल :—

(एक) त्याला यापूर्वीच सहायक म्हणून कायम करण्यात आले असेल अशा प्रकरणी, किंवा

(दोन) सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमांमध्ये तो यापूर्वीच परीक्षा उत्तीर्ण झाला असेल अशा प्रकरणी, किंवा

(तीन) त्याला वाटप्राप्त शासकीय कर्मचारी नियमांमध्ये १ नोव्हेंबर, १९५६ रोजी सहायक म्हणून सामावून घेतले असेल अशा प्रकरणी, किंवा

(चार) त्यास परीक्षा उत्तीर्ण होण्यामाघून सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमांमध्ये यापूर्वीच सूट देण्यात आली असेल अशा प्रकरणी.

(२) १ नोव्हेंबर, १९७७ रोजी किंवा त्यानंतर कोणत्याही दिनांकास सहायक ४५ वर्षे वयाचा झाल्यानंतर त्याला परीक्षेतून उत्तीर्ण होण्यापासून सूट देण्यात येईल.

मात्र असे की, नियम ५ च्या तरतुदीनुसार त्याने गमावलेली ज्येष्ठता त्याला अशी सूट मिळाल्यामुळे पुनः परत मिळणार नाही.

७. परीक्षा जेव्हा घेण्यात येईल.—सर्वसाधारणपणे वर्षातून एकदा ऑगस्टमध्ये किंवा सप्टेंबरमध्ये मराठीत किंवा इंग्रजीमध्ये किंवा दोन्ही भाषांमध्ये परीक्षा घेण्यात येईल.

८. परीक्षा घेण्यात न आल्यास त्याचे होणारे परिणाम.—जर कोणत्याही कारणास्तव एखाद्या विनिर्दिष्ट वर्गी परीक्षा घेण्यात आली नाही तर नियम ३ व ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीची संयोजना करताना ते वर्षे वगळण्यात येईल.

९. परीक्षेला बसण्याकरिता संघी.—नियम ५ च्या तरतुदींना अधीन राहून, सहायकाला परीक्षेला बसण्यासाठी कितीही वेळा संघी मिळू शकेल.

१०. पाठयक्रम.—परीक्षेकरिता पाठयक्रम व गुणसंख्या या परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविल्यानुसार किंवा राज्य शासन वेळोवेळी आदेशाद्वारे निदेश देईल, असे इतर कोणतेही विषय राहतील.

११. उत्तीर्ण होण्यासाठी मानक.—परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण गुणांच्या ४० टक्के गुण हे मानक असेल.

१२. विषयांमध्ये सूट.—कोणत्याही परीक्षेमध्ये अनुत्तीर्ण झालेल्या उमेदवारांनी कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेमध्ये ५० टक्के किंवा त्याहून अधिक गुण मिळविले असतील तर त्याला त्याच्या नंतरच्या प्रयत्नामध्ये त्या प्रश्नपत्रिकेसाठी परीक्षेस पुनः बसण्यापासून आणि ती उत्तीर्ण होण्यापासून सूट देण्यात येईल.

१३. विशेष गुणवत्ता.—एखाद्या सहायक पहिल्या प्रयत्नात परीक्षा उत्तीर्ण झाला असेल व त्याने कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेमध्ये ७० टक्के किंवा त्याहून अधिक गुण मिळवले असतील तर त्या प्रश्नपत्रिकेमधील त्याच्या विशेष योग्यतेची नोंद त्याच्या गोपनीय अहवाला-मध्ये घेण्यात येईल.

१४. प्रशिक्षण वर्ग.—(१) परीक्षेला बसू इच्छिणाऱ्या उमेदवारांना प्रशिक्षण देण्याकरिता परीक्षा सुरू होण्याच्या दिनांकापूर्वी कमीत कमी एक महिना अगोदर शासनाभर्कत प्रशिक्षण वर्ग चालविण्यात येतील. हे वर्ग परिशिष्ट 'ब' मध्ये दर्शविण्यात आलेल्या तपशीलाप्रमाणे चालविण्यात येतील.

(२) प्रशिक्षण वर्गास उपस्थित राहणे वैकल्पिक असेल, ते अनिवार्य असणार नाही.

(३) सहायकाला प्रशिक्षण वर्गाचा लाभ फक्त एकदाच घेता येईल. आणि त्यासाठी व परीक्षेला प्रवेश मिळवण्यासाठी तो अर्ज करील. तो हा अर्ज त्याला ज्या वर्षाकरिता या सोयीचा लाभ घ्यावयाचा असेल आणि किंवा परीक्षेसाठी प्रवेश घ्यावयाचा असेल त्यावर्षाच्या १ मे पूर्वी परिशिष्ट "क" मध्ये दर्शविण्यात आलेल्या नमूदप्रमाणे लेखी स्वरूपात करील. हा अर्ज सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग यांना उद्देष्टून लिहिण्यात येईल आणि ते, उमेदवाराने अर्जांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार त्याला (अ) प्रशिक्षण वर्गासाठी आणि (ब) परीक्षेसाठी प्रवेश दिला आहे किंवा कसे ते उमेदवाराला कळवण्याची व्यवस्था करतील.

(४) ज्या व्यक्तीस प्रशिक्षण वर्गामध्ये प्रवेश देण्यात आला असेल त्या व्यक्तीस संबंधित विभाग, वर्गामध्ये उपस्थित राहण्यासाठी आवश्यक ती सवलत देईल.

परिक्षित 'अ'

(नियम १० पहा)

संज्ञास्थान विभागातील सहस्रकांसाठी वेळाला येणाऱ्या सेवांच्या वेळापत्रकावर प्रसिध्द
परिक्षेसाठी पाठ्यक्रम

प्रश्न उप पक्षिका विभाग	विषय	गुण	प्रश्न- पक्षिका कालावधी	परीक्षा पुस्तकांचा वापर करून आहे की, पुस्तकांच्या वापराशिवाय आहे ?
१	२	३	४	५
				६

एक	एक	(एक) कार्य नियमावली. (दोन) कार्य नियमावली अन्वये काढण्यात आलेले अनुदेश.	१००	तीन तास	पुस्तकांचा वापर करून.
दोन	दोन	(तीन) महाराष्ट्र विधानमंडळ नियम ... (एक) मुंबई नागरी सेवा वर्गीकरण आणि सेवा प्रवेश नियम. (दोन) वर्तणूक, शिस्त व अपील नियम	१००	तीन तास	पुस्तकांचा वापर करून.
दोन	एक	(एक) शासनाच्या निरनिराळ्या विभागांतील व सचिवालयतील व जिल्हा पातळीवरील रचना. (दोन) जनता, विधानमंडळ सदस्य व सामाजिक कार्यकर्ते यांच्याशी संबंध शासनाची महत्त्वाची धोरणे आणि कल्याणकारी उपाययोजना. (एक) कार्यस्थानी कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका. (दोन) वार्षिक प्रशासन अहवाल (तीन) अत्यंत पुढे बाबी आणि गोपनीय माहिती व कागदपत्रे याबाबत ध्यावयाची खबरदारी आणि त्यांची सुरक्षितता याबाबतचे नियम. (चार) पुराभिलेख ठेवणे	१००	तीन तास	पुस्तकांच्या वापराशिवाय

परिक्षित 'अ'—बाल

१	२	३	४	५	६
एक	एक	(एक) मुंबई नागरी सेवा नियम (एक) अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका (दोन) आकस्मिक खर्च नियमपुस्तिका	१००	तीन तास	पुस्तकांचा वापर करून.
दोन	दोन	टिप्पणी लेखन व मसुदा लेखन १०० तीन तास	१००	तीन तास	पुस्तकांच्या वापराशिवाय.

परिक्षित 'ब'

(नियम १४ पहा)

संज्ञास्थानातील वेळाला येणाऱ्या सेवा प्रवेशावर प्रसिध्द परिक्षेसाठी असणाऱ्या
प्रसिध्द कर्माचा तत्सम

प्रश्न उप पक्षिका विभाग	विषय	व्याख्यांची संख्या
१	२	३
		४

एक	एक	(अ) कार्य नियमावली (ब) कार्य नियमावली अन्वये काढण्यात आलेले अनुदेश. (क) महाराष्ट्र विधानसभा नियम	१५	व्याख्याने.
दोन	दोन	(अ) मुंबई नागरी सेवा वर्गीकरण आणि सेवाप्रवेश नियम. (ब) वर्तणूक, शिस्त व अपील नियम	१२	व्याख्याने.
दोन	एक	(अ) शासनाच्या विभिन्न विभागातील सचिवालयीन व जिल्हा पातळीवरील रचना. (ब) जनता, विधानमंडळ सदस्य, सामाजिक कार्यकर्ते यांच्याशी संबंध, शासनाची महत्त्वाची धोरणे आणि कल्याणकारी उपाययोजना.	१२	व्याख्याने.

१	२	३	४
दोन	(अ) कार्यस्थीन कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका (ब) वार्षिक प्रशासन अहवाल (क) अत्यंत गुप्त बाबी आणि गोपनीय माहिती व कागदपत्रे यांबाबत व्यावयाची खबरदारी आणि त्यांची सुरक्षितता यांबाबत नियम. (ड) पुराभिलेख ठेवणे	१२ व्याख्याने.	५ व्याख्याने.
तीन	मुंबई नागरी सेवा नियम. (अ) अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका (ब) आकस्मिक खर्च नियमपुस्तिका	१८ व्याख्याने. १४ व्याख्याने.	
चार	टिप्पणी लेखन व मुद्रा लेखन	१८ व्याख्याने.	

परिशिष्ट 'क'

(नियम १४ पहा)

सहायकांसाठी घेण्यात येणाऱ्या (अ) सेवाप्रवेशोत्तर परीक्षेसाठी आणि (ब) प्रशिक्षण वर्गात प्रवेश घेण्यासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

भाग एक

१. अर्जदाराचे नाव (संपूर्ण नांव) ..
२. विभाग ..
३. सहायक म्हणून नियुक्ती झाल्याचा दिनांक ..
४. ज्यावर्षी अर्जदार परीक्षेला बसू इच्छितो, ते वर्ष ..
५. अर्जदारास नियम १२ अन्वये कोणत्याही प्रश्न-पद्धतिकेमध्ये सूट मिळालेली आहे काय, याचे उत्तर होकारार्थी असेल तर खालील तपशील द्यावा :-

- (अ) ज्यावर्षी परीक्षेला बसला होता, ते वर्ष ..
- (ब) आसन क्रमांक ..
- (क) कोणत्या प्रश्नपद्धतिकेमध्ये सूट मिळाली.
- (ड) मिळालेल्या गुणांची टक्केवारी ..

भाग दोन

- (ज्यांना परीक्षापूर्व प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ व्यावयाचा आहे त्यांनीच फक्त भरावयाचे)
१. माझी परीक्षापूर्व प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घेण्याची इच्छा आहे.
  २. मी यापूर्वी अशा प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घेतलेला नाही, असे मी घोषित करते.

दिनांक :

अर्जदाराची सही

(उमेदवाराच्या विभागाने भरावयाचे)

भाग तीन

भाग १ मध्ये अनुक्रमांक (३) व (५) आणि भाग दोन मध्ये अनुक्रमांक (२) या बाबींमध्ये अर्जदाराने दिलेल्या तपशीलाची पडताळणी करण्यात आलेली आहे आणि तो बऱ्हा असल्याचे आढळून आले आहे.

कार्यासन अधिकारी,

कार्यासन क्रमांक ..

दिनांक ..

विभाग ..

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

व्ही. टी. चारी,

शासनाचे सचिव.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३३ दिनांक ६ जून १९७७

भारताचे संविधान

क्रमांक ईएचएसएम्-१२७६-संतरा.—भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुका-न्वये प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींचा वापर करून आणि याबाबत काढण्यात आलेले आणि राज्यामध्ये किंवा राज्याच्या कोणत्याही भागामध्ये अंमलात असलेले सध्याचे सर्व नियम आणि आदेश यांचे अधिकरण करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे महाराष्ट्र राज्याच्या मंत्रालयीन दुय्यम सेवेमधील अधीक्षकाच्या पदावर पदोन्नती देण्यासाठी घेण्यात येणाऱ्या विभागीय परीक्षांसाठी खालील नियम करीत आहेत :—

नियम

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—(१) या नियमांना महाराष्ट्र शासनाच्या दुय्यम मंत्रालयीन सेवा (अधीनस्थ) विभागीय परीक्षा नियम, १९७७ असे म्हणता येईल.

(२) हे नियम १ जून १९७७ पासून अंमलात आल्याचे समजण्यात येईल. तथापि, नियम १० चा खंड (क) हा १ नोव्हेंबर १९७७ पासून अंमलात आल्याचे समजण्यात येईल.

२. व्याख्या.—संघर्षनिवारण दुरुपरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर, या नियमांमध्ये,—

(अ) "परिशिष्ट" म्हणजे या नियमांचे परिशिष्ट,

(ब) "सहायक" म्हणजे मंत्रालयातील कोणत्याही विभागातील सहायक,

(क) "परीक्षा" म्हणजे दुय्यम मंत्रालयीन सेवेमधील अधीक्षकाच्या पदावरील

पदोन्नतीसाठी नियम ११ व परिशिष्ट "अ" अन्वये विहित केलेल्या पाठ्यक्रमानुसार घेण्यात येणारी परीक्षा,

(ड) "सध्या अस्तित्वात असलेले नियम" म्हणजे अधीक्षकाच्या पदावर पदोन्नती देण्यासाठी घेण्यात येणाऱ्या विभागीय परीक्षांबाबतचे हे नियम राजपत्रांमध्ये प्रसिद्ध होण्याच्या लगतपूर्वी अंमलात असणारे नियम व आदेश,

३. पात्रता.—परीक्षेला बसण्यासाठी पात्र होण्यासाठी सहायकांकरिता विहित केलेली सेवा प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा सहायकाने उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे आणि त्याने सहायक म्हणून ५ वर्षांची अखंड सेवा पूर्ण केलेली असली पाहिजे.

४. कालावधी आणि संघीची संख्या.—नियम ३ च्या तरतुदीस अधीन राहून, प्रत्येक सहायकाने त्याच्या सहायक म्हणून ९ वर्षांच्या अखंड सेवेमध्ये आणि तीन संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे :

परंतु, जो सहायक (एक) अनुसूचित जाती, (दोन) अनुसूचित जमाती. आणि (३) निरक्षरसूचित व भटक्या जमातीचा असेल, त्याला सहायक म्हणून झालेल्या त्याच्या १० वर्षांच्या अखंड सेवेमध्ये आणि चार संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होण्याची मुभा दिली जाईल.

संघीची जी जी, सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमांनुसार एखाद्या संघीचा लागू झाल्याने होईल तर ती संघी या नियमामुसार घेण्यात येणाऱ्या एका संघीमध्ये मोजण्यात येईल. या नियमाच्या पहिल्या परंतुकाबाबी येणाऱ्या प्रकरणात देखील हे परंतुक लागू होईल.

५. परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यास होणारे परिणाम.—सहायक नियम ४ मध्ये विहित केलेल्या पात्रतासमर्थन व संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण झाली नाही, तर त्याच्यापूर्वी परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या सर्व सहायकांबरोबरची त्याची अधीनस्थकाच्या पदावर पदोन्नती देण्यासाठीची कार्ये करता त्याला गमवावी लागेल. तसेच, अशा ज्या सहायकांनातरचा ज्येष्ठताक्रम त्याला देण्यात येईल त्या सहायकांना ज्येष्ठ. असणारे आणि त्याच्यानंतर परंतु नियम ४ मध्ये विहित केलेल्या कालावधीमध्ये व संघीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणारे सहायकदेखील त्याला ज्येष्ठ होतील आणि त्याच्याखाली त्याची ज्येष्ठता लागेल.

६. परीक्षा केंद्रा घेण्यात येईल.—सर्वसाधारणतः परीक्षा मराठीमध्ये किंवा इंग्रजीमध्ये किंवा दोन्ही भाषांमध्ये प्रत्येक वर्षी नोव्हेंबर किंवा डिसेबरमध्ये घेण्यात येईल.

७. परीक्षा घेण्यात न आल्यास त्याचे होणारे परिणाम.—जर, कोणत्याही कारणावरून, कोणत्याही वर्षी परीक्षा घेण्यात आली नाही तर ते वर्ष नियम ४ मध्ये विहित केलेल्या कालावधी सोबतला वगळण्यात येईल.

८. परीक्षेला बसण्यासाठी संघी.—नियम ५ च्या तरतुदीस अधीन राहून, सहायकाला परीक्षेत बसण्यासाठी कितीही वेळा संघी मिळू शकेल.

९. अधीक्षकांची नियुक्ती.—मंत्रालय दुय्यम सेवेमधील कोणत्याही व्यक्तीची, तो परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याशिवाय किंवा नियम १० अन्वये त्याला तशी सूट दिलेली असल्याशिवाय अधीक्षकाच्या पदावर नियुक्ती करण्यात येणार नाही :

परंतु, ज्यांचा कालावधी दोन महिन्यांपेक्षा अधिक होण्याचा संभव नसेल अशा अलपटपणा वरिष्ठ पदांना हा नियम लागू होणार नाही.

आणि असे की, परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या कोणत्याही सहायक अधीक्षकाच्या पदावर पदोन्नती देण्यासाठी उपलब्ध नसेल तर ज्यांनी ९ वर्षांची सेवा पूर्ण केलेली नसेल आणि ज्यांच्या नियम ४ मध्ये विहित केलेल्या सर्व संघी घेऊन झालेल्या नसतील अशा, पदोन्नतीसाठी बसण्या योग्य असलेल्या सहायकांचा विचार पदोन्नतीसाठी करता येईल. ही व्यवस्था, योग्य अर्हातपाहून सहायक पदोन्नतीसाठी उपलब्ध होईपर्यंतच चालू राहील.

१०. सूट.—खालील व्यक्तींना परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट देण्यात येईल :—

(अ) सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमांमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण झालेले सहायक,

(ब) सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमांमध्ये ज्यांना यापूर्वीच परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट देण्यात आलेली आहे ते सहायक, आणि.

(क) नियम ३ च्या तरतुदीअन्वये परीक्षेला बसण्यासाठी पात्र असलेले आणि, १ नोव्हेंबर, १९७७ रोजी किंवा त्यानंतरच्या कोणत्याही दिवशी ४५ वर्षे इतके वय झालेले सहायक, मात्र नियम ५ च्या तरतुदीअन्वये त्यांनी गमावलेली ज्येष्ठता त्यांना पुन्हा मिळणार नाही.

११. पाठ्यक्रम.—(१) परीक्षा खालीलप्रमाणे दोन भागांमध्ये वेष्टात येईल :—
भाग एक—सर्व विभागांना समान असणारे विषय, आणि
भाग दोन.—सहायक ज्या मंत्रालयातील विभागाशी संबंधित असेल त्या विभागाचे
विशिष्ट विषय.

(२) परीक्षेसाठी भाग एकचा पाठ्यक्रम, कालावधी, प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेचे कालावधी, त्या
परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे किंवा राज्य शासन वेळोवेळी निदेश देईल त्याप्रमाणे
इतर विषय असा असेल.

(३) परीक्षेसाठी भाग दोनमध्ये प्रत्येकी १०० गुणांच्या तीन प्रश्नपत्रिका असतील, त्या
प्रश्नपत्रिका मंत्रालयातील संबंधित विभागाच्या विशिष्ट विषयांशी संबंधित असतील. या
प्रयोजनासाठी मंत्रालयातील निरतिराले विभाग आपला स्वतःचा पाठ्यक्रम आणि विषयांची
गटवारी विहित करतील.

(४) भाग एकमधील परीक्षा घेण्याची व्यवस्था सामान्य प्रशासन विभागाकडून करण्यात
येईल. भाग दोनमधील परीक्षा घेण्याची आणि परीक्षेचा निकाल सामान्य प्रशासन विभागास
कळवण्याची आवश्यक ती व्यवस्था मंत्रालयातील निरतिराले विभाग करतील. भाग एक
मधील परीक्षा संपल्यानंतर भाग दोनमधील परीक्षा घेण्यात येईल. अंतिम निकाल सामान्य
प्रशासन विभागामार्फत जाहीर करण्यात येईल आणि संबंधित विभागाला कळविण्यात येईल
परिचिन्मध्ये एकूण गुणांच्या ५० टक्के गुण हे मानक असेल.

१३. अनुग्रह गुण.—संपूर्ण परीक्षेसाठी विहित केलेल्या एकूण गुणांच्या ५० टक्के किंवा
त्याहून अधिक गुण एखाद्या उमेदवाराने मिळवले असतील परंतु, एक किंवा दोन स्वतंत्र
प्रश्नपत्रिकांमध्ये ५० टक्के गुण तो मिळवू शकला नसेल तर त्याला त्या विषयांमध्ये जास्तीत
जास्त ७ अनुग्रह गुण, जर त्यामुळे तो परीक्षा उत्तीर्ण होत असेल तर देण्यात येतील. ज्या
उमेदवारांना यापूर्वीच्या प्रयत्नांमध्ये सूट देण्यात आलेली आहे त्यांनासुद्धा ही सवलत देण्यात
येईल.

१४. विशेष गुणवत्ता.—जो सहायक पहिल्या प्रयत्नांमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होईल आणि
कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेमध्ये ७० टक्के किंवा त्याहून अधिक गुण मिळविले आहेत त्याला त्याच्या
प्रश्नपत्रिकेमधील विशेष गुणवत्तेची नोंद त्याच्या गापनीय अहवालांमध्ये करण्यात येईल.
१५. विषयांमध्ये सूट.—जो सहायक परीक्षेमध्ये अनुत्तीर्ण झालेला आहे परंतु ज्याने
नंतरच्या प्रयत्नांमध्ये त्या विषयासाठी परीक्षेला बसण्यातून व उत्तीर्ण होण्यातून सूट देण्यात
येईल.

१६. परीक्षेला बसण्यासाठी अर्ज.—एखाद्या वर्षामध्ये घेण्यात येणाऱ्या परीक्षेला बसण्याची
सहायकाची इच्छा असेल तर तो परीक्षेष्ट "ब" मध्ये विहित केलेल्या नमुन्यामध्ये सविध,
सामान्य प्रशासन विभाग यांच्याकडे त्या वर्षाच्या १ ऑगस्टपूर्वी लेखी अर्ज करील.

परिशिष्ट 'अ'
[नियम ११(२) पहा]

महाराष्ट्र शासनाच्या मंत्रालय मुख्य सेवेमधील अधिकाऱ्यांच्या पदावर पदोन्नती देण्यासाठी
घेण्यात येणाऱ्या विभागातील परीक्षेसाठी पाठ्यक्रम

प्रश्नपत्रिका क्रमांक	विषय	प्रश्नपत्रिकेचा कालावधी	गुण
१	२	३	४
एक	(अ) भारताचे संविधान (ब) विधानसमंडल नियमपुस्तिका व नियम (क) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग नियम व विनियम	तीन तास १००	
दोन	(अ) वर्तणूक, सिद्ध व अपील नियम आणि विभागीय चौकशी नियमपुस्तिका. (ब) सेवा प्रवेश नियम (क) टिप्पणी लेखन व मसुदा लेखन	तीन तास १००	
तीन	(अ) महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (ब) अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका (क) मुंबई वितीय नियम, १९६९ [प्रकरण—एक, दोन, सात, नऊ, अकरा व बारा-बाब (सात) बघावेत] (ड) मुंबई आकास्मिक खर्च नियम, १९५९ [कलम—नऊ, दहा, बारा, तेरा, चौदा, अठरा (एक) (पाच) (नऊ) (दहा) बीस (एक) एकवीस, पंचवीस, सव्वीस (एक) आणि (तीन) अठ्ठवीस, तीस, एकतीस, बत्तीस आणि तेहतीस बघावेत]	तीन तास १००	
चार	(अ) सचिवालयीन अनुदेश (ब) कार्यनियमावली (पहिली अनुसूची बघावेत) (क) कार्य नियमावली-अन्वयेचे अनुदेश (ड) कायदलानी कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका (ई) वर्गीकृत माहिती व कागदपत्रे याबाबत घ्यावयाची खबरदारी आणि मांडणी याबाबत नियम.	तीन तास १००	

२. प्रश्नपत्रिका एक व टिप्पणी व मसुदा लेखन बघावेत प्रश्नपत्रिका दोन आणि प्रश्नपत्रिका तीन यांमध्ये पुस्तकांचा वापर करता येईल.

परिसिद्ध 'ब'

(नियम १६ पहा)

मंत्रालय मुख्य सेवेतील अवशेषकाच्या पदावर परीक्षेची वेळालाठी घेण्यासाठी घेण्यात येणाऱ्या विभागीय परीक्षेच्या प्रवेशासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्राप्त एक

१. अर्जदाराचे नाव (संपूर्ण नाव) ..
२. विभाग ..
३. उच्च स्तरावरील (अथवा डिप्लोमा) अखंड सेवेच्या प्रारंभाचा दिनांक.
४. सहायकासाठी घेण्यात येणारी सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याचे वर्ष (परीक्षेचा दिनांक).
५. अर्जदार परीक्षा देऊ इच्छित आहे ते वर्ष ..
६. अर्जदाराचा नियम १५ अन्वये—
कोणत्याही प्रश्नपत्रिकेमध्ये सूट मिळाली आहे काय ? याचे उत्तर हेकाद्वारे असेल तर खालील तपशील द्यावा—
(अ) परीक्षेला बसला होता ते वर्ष ..
(ब) आसन क्रमांक ..
(क) ज्या प्रश्नपत्रिकेमध्ये सूट मिळाली त्या प्रश्नपत्रिका.
(ड) मिळालेल्या गुणांची टक्केवारी ..

दिनांक :

अर्जदाराची सही

(उमेदवाराच्या विभागाने मराठ्याचे)

आप बोन

माण एकमधील बाब क्रमांक ३, ४ व ६ मध्ये अर्जदाराने दिलेला तपशील तपासलेला आहे आणि तो अचूक असल्याचे जाळून आले आहे.

कार्यासन अधिकारी,

कार्यासन क्रमांक .....

दिनांक .....

विभाग

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

व्ही. टी. चारी,

महाराष्ट्र शासनचे सचिव.

शासकीय मध्यवर्ती मद्रुपालव, मुंबई